

Hygienia perhehoidossa

Käsihygienia (työturvallisuus sekä asiakasturvallisuus)

- Kädet pestään vedellä ja saippualla; wc käynnin jälkeen, eritteiden käsittelyn jälkeen, ennen ruoanlaittoa ja -jakoa, ennen lääkkeiden jakoa ja antoa. Ja aina kun ovat näkyvästi likaiset.

Suojaimet ja niiden käyttö

- Suojakäsineitä käytetään, jos on tekemisissä eritteiden (kuten virtsa, uloste, lima, oksennus tai veri) kanssa.
- Suojakäsineet puetaan puhtaisiin käsiin ja kädet pestään välittömästi niiden riisumisen jälkeen
- Käsineet poistetaan niin, ettei likaiseen ulkopintaan kosketa lainkaan

Asiakkaan henkilökohtainen hygienia

- Autetaan ja ohjataan asiakasta käsihygieniassa. Wc käynnin jälkeen ja ennen ruokailua.
- Hampaiden pesu aamuin illoin. Proteesit harjataan lämpimän veden alla, tarvittaessa voi käyttää mietoa saippuaa tai käsitiskiainetta ja huuhdellaan hyvin.
- Alapesu 1-2 x päivässä bideesuihkulla, pelkkä lämmin vesi, ei saippuaa. Erillinen pyyheliina alapään kuivaukseen.
 - Asiakkaan tarpeisiin sopiva inkontinenssisuoja.
- Ohjataan tai autetaan säännöllisesti wc käynnille.
- Ihonhoito: ihottuman ja hiertymien ennaltaehkäisy, rasvaus tarvittaessa
- Suihku ja hiustenpesu 1-2x viikossa tai tarpeen mukaan.

Pyykki

- Asiakkaalla puhtaat ja kuivat vaatteet.
- Liinavaatteet ja pyyheliinat vaihdetaan kerran viikossa tai tarpeen mukaan. Pesu vähintään 60 asteen pesuohjelmassa.

Jätteet

- Jätteet lajitellaan
- Eritteinen jäte viedään suoraan suljetussa pussissa jäteastiaan.
- Lääkejäte kerätään erilliseen astiaan, säilytetään asiakkaiden ulottumattomissa ja palautetaan apteekkiin.

Elintarvikkeet

- Elintarvikkeita käsitellään ja säilytetään hygienisesti.
- Suositellaan suorittamaan Ruokaviraston hyväksymä Hygieniapassi.

Siivous

- Normaali viikkosiivous
- Keittiö ja wc-tilat tarkistetaan päivittäin

Lääkkeet

Lääkkeiden säilytys

- Kaikki lääkkeet säilytetään lukollisessa kaapissa tai laatikossa
- Säilytyskapin tulee olla kuivassa tilassa, lääkkeet valolta suojattuna ja huoneenlämmössä, eli alle 25 asteen lämpötilassa.
- Viileässä tai kylmässä säilytettävien lääkkeiden paikka on jääkaapissa. Jääkaapissa säilytettäviä lääkkeitä ovat esim. insuliini, useat silmätipat ja lasten antibioottimikstuurat. Jääkaappisäilytyksessä on hyvä huomioida, että jääkaappilämpötila on tasainen ja että lääkkeet eivät pääse jäätymään.
- Käytössä oleva insuliinikynä säilytetään huoneenlämmössä
- Lääkkeet säilytetään omissa alkuperäispakkauksissaan
- Vanhentuneet tai tarpeettomat lääkkeet palautetaan apteekkiin

Lääkkeiden jako:

- Lääkepakkauksessa tulee olla asiakkaan nimi ja annosteluohje
- Lääkkeen jakajalla tulee olla päivitetty lääkelista ja jako-ohje
- Pöytäpinta pyyhitään puhtaaksi sekä ennen että jälkeen lääkkeen jaon
- Jakaja pese kädet ja/ tai käyttää käsihuuhdetta
- Lääkkeisiin ei kosketa paljain käsin, jaossa käytetään joko apuvälineitä kuten lääkelusikkaa, pihtejä, lääkepuolittajaa. Tai puetaan suojakäsineet puhtaisiin käsiin.
- Jos lääkkeet jaetaan dosettiin, huomioidaan dosetin puhdistus ennen jakoa. Dosetti tiskataan vedellä ja käsitiskiaineella kerran viikossa ja kuivataan hyvin ennen lääkkeiden jakoa.
- Dosettia säilytetään lääkkeiden jaon jälkeen lukollisessa kaapissa tai laatikossa.

Lääkkeiden antoreitit

- Lääkkeiden tavallisimmat antoreitit ovat: suun kautta, injektio, silmään, nenään, korvaan, iholle, hengitysteihin, peräaukkoon tai emättimeen.
- Asiakkaan lääkkeenottoa valvotaan tarvittaessa ja tarkistetaan että asiakkaalle annettu lääke on varmasti mennyt.

Moniresistentit mikrobit

- Moniresistentti mikrobi tarkoittaa, että bakteeri on monille antibiooteille vastustuskykyinen. Esimerkiksi ESBL ja MRSA ovat vastustuskykyisiä bakteereja, jotka voivat aiheuttaa kantajalleen infektioita, kuten esim. virtsatieinfektion. Nämä vastustuskykyiset bakteerit ovat yleistyneet ja niitä esiintyy sekä lapsilla, aikuisilla että iäkkäillä.

- Bakteerit voivat levitä henkilöstä toiseen läheisessä kontaktissa, lähinnä käsien välityksellä.
- Kotioloissa tartuntoja ehkäistään hyvällä käsihygienialla. Kädet pestään vedellä ja saippualla aina wc käynnin ja vaipanvaihdon jälkeen ja ennen kuin käsittelee elintarvikkeita.

Lisätietoa saa tarvittaessa omalta terveysasemalta tai Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hygieniahoitajalta.

Tartuntataudit

Hengitystieinfektio

- Asiakkaan oireiden mukainen hoito. Kipuun ja kuumeeseen annetaan tarvittaessa lääkärin määräämää kipulääkettä. Runsaasti juotavaa ja lepoa.
- Asiakas on poissa päivähoitosta, koulusta, työpaikalta ja harrastuksista kunnes kuume on laskenut ja oireet kuten yskä, nuha ja kurkkukipu ovat selkeästi vähentyneet.
- Hyvällä käsihygienialla voidaan ehkäistä jatkotartuntoja.

Lisätietoa saa tarvittaessa omalta terveysasemalta.

Vatsatauti

- Asiakkaalle annetaan runsaasti nesteitä ja myös kevyttä ruokaa, joka sisältää suolaa. Rungas, pitkäkestoinen ripuli ja oksentelu saattaa aiheuttaa asiakkaalla elimistön kuivumaa. Varsinkin pienet lapset ja iäkkäät saattavat kuivua herkästi.
- Vatsataudit tarttuvat usein herkästi henkilöstä toiseen, lähinnä käsien ja kosketuspintojen välityksellä. Vatsatautipotilaan eritteiden käsittelyssä käytetään suojakäsineitä. Kädet pestään vedellä ja saippualla aina kun on ollut eritteiden kanssa tekemisissä.
- Tartuntoja voidaan myös ehkäistä sillä, että wc-tilan kaikki kosketuspinnat kuten wc-pytty, potta, hanat ja valokatkaisijat ym. puhdistetaan päivittäin yleispuhdistusaineella tai kloorilla.
- Wc-pytyn kansi suljetaan aina ennen huuhtelua.
- Jos taloudessa on toinenkin wc, sairastunut käyttää vain toista ja muut samassa taloudessa asuvat toista.
- Käsipyyhe vaihdetaan päivittäin tai käytetään käsipaperia kuivaukseen.

Lisätietoa saa tarvittaessa omalta terveysasemalta.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hygieniahoitaja

Marita Nyholm, marita.nyholm@itauusimaa.fi, puh. 040 6116823